

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsaki dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvo mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopolni se pošilja uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopol se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtica, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju post. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Wastian.

Maribor, decembra.

Vsakomur bo še v živem spominu, s kakšno škandalozno afero je imelo marca meseca 1912 opravka mariborsko c. kr. okrožno kot potrošno sodišče.

Takrat se je pralo umazano nemško nacionalno perilo, ki je bilo v zvezi s takratnim tajnikom nemškega »Arbeiterschutz«. Vsak lajik je moral uvideti, da se nemško-nacionalna mariborska klika ne sramuje, držati najprimitivnejše elemente, samo, da je dosežen njen cilj. Takratni tajnik »Arbeiterschutz«, Laval, je izšel iz porotne obravnave v kateri je nastopil kot tožilec, docela kot toženi, ali vsaj v javnem mnenju obtoženi. Dokazalo se mu je, da je fungiral kot tajnik na čelu društva, ki mu je služilo v najpriprostejši izrabljanje.

A ne le Laval, tudi vsem ostalim je bilo to društvo, s silo in nasiljem ustvarjeno, le vir neprestanih izkoriščanj, ne le v materijalnem oziru na članstvo, marveč tudi v moralnem.

Laval, oni Laval, ki je bil obdolžen v svoji lastnosti kot tajnik »Arbeiterschutz« najtežjih prestopkov, je pa bil tudi — glavni steber, ki je postavil v Mariboru na noge Wastiana.

Ko je šel Laval, je rekel nekdo: »Jetzt ist's auch mit Wastian aus«. S tem je hotel reči toliko, kot da je Wastian izgubil eno najboljših opor. In ta opora je bila taka, da ni prav ničesar več manjkalo v ilustraciji mariborske in z njo vse ostale spodnjestajerske klike in njene morale.

A s tem mera velikih škandalov očitno še ni bila izčrpana in morala je priti še druga, večja afeta, s političnim in zasebnim družabnim ozadjem. Prišla je afeta Wastian, ki se jo skuša na vse mogoče načine, par tednov sem potlačiti — toda očitno, tudi brez najmanjšega upanja na fiktiven uspeh.

Kakšen bo izid — je danes pač še nemogoče povedati. Eno pa je gotovo: da bodo ostale posledice tega škandala na životu korumpiranega in degeneriranega renegatstva, vidne kot globoke zareze v zemlji za plugom.

Siroka javnost je pritisnila na Wastiana in kliki, ki ga je postavila in držala.

Wastian je moral doslej resignirati na »Südmarkino« načelstvo, odložil je podžupanstvo Maribora — seveda, vse le dotlej, da se »afere ne razjasni«.

Po Mariboru so že kmalu po volitvah vstajali proroki, ki so menili: »Sedaj — in nikdar več.« Kako so si to predstavljali, pustimo za enkrat nerazrešeno, gotovo pa je bilo to vse preje kot prijetno. Slednje je uvideti že iz okolnosti, ker vlada danes v vodilnih nemško-nacionalnih in vse-

nemških političnih krogih popolna disorientacija, kaj bi bilo storiti za slučaj, da pride do nenadnega razpusta državnega zbora in do novih volitev. Wastian je odložil že omenjena mandata, pridržal si je pa dva poslanska — državni in deželni. Vsled tega postajajo velika nesoglasja tu kot tam, kajti eni zahtevajo, da je mož primoran, odložiti tudi te zadnje mandate, dokler se »afeta ne razjasni«.

K vsemu temu še pride okolnost vprašanja: Se bo li Wastiana postavilo tudi v bodoče še za kandidata ali ne?

Klika ima gotovo že zelo mnogo hudih in ostrih nasprotnikov. Toda, kadar gre za mandate in za vlado, takrat postanejo tudi opozicionaši — klikovci. Socialci so pa znani kot neizprosnih nasprotniki onih, proti kojim imajo v rokah orožje.

A kdo naj služi kliki v bodoče za kandidata, če pride do potrebe?

Nemško-nacionalci upajo. A v zadnjem času se je proti Wastianu oglašil tudi »Alldeutsches Tagblatt«. In ta list dolži Wastiana direktno, da je šel, jemal knjige in jih v svoji taški za listine odnašal.

Nemški listi na eni strani torej zahtevajo, da Wastian sodno zasleduje knjigarno Leuschner & Lubensky, a na drugi strani napadajo nemški listi sami — Wastiana in ga dolže nečestitih dejanj. Poznamo karakterje ala graški »Süftenblatt«. Videlo se bo, li je »Alldeutsches Tagblatt« v tem oziru izvzeti ali ne. Gotovo je pač, da bo moral Wastian, če toži graško knjigarno »Leuschner & Lubensky, tudi tožiti imenovani list.

Videli bomo, kako skonča vsa ta afeta, ki pomeni danes spodnjestajerskemu renegatstvu, prav posebno pa še mariborske nacionalni kliki, najhujše udarce.

Stajersko.

K sklicanju deželnega zbora. V četrtek, 18. t. m. je konfiriral cesar. namestnik grof Clary v drž. zboru s poslancem dr. Korošcem, zaradi eventualnega sklicanja deželnega zbora, po novem letu. Namestnik je tudi želel zvedeti, pod kakšnimi pogoji da bi bili slovenski klerikalni poslanci pripravljeni, privoliti v kratko zasedanje, v katerem bi se naj določil budgetni provizorij in pridobinski davek. Dr. Korošec je izjavil, da ni v položaju dati nikakega točnega odgovora, preden o vsem ni sklepal tudi klub njegovih tovarišev, vendar upa, da se bo le ta sestel še pred novim letom. — Ostali deželnozborski, nemški krogi so prepričani, da ne bo nikakoli posebnih težav, doseči s slovenskimi klerikalnimi poslanci potreben sporazum za delazmožnost. Smo radovedni, kakšno stališče zavzame naši klerikalci. Ne v tajnosti! Čim bolj se naše ljudi sviri pred izseljevanjem, tim

večje je gibanje po gotovih presledkih vsako leto. Gredo na pomlad in gredo tudi na pozno jesen. Vse žene eno: prisrčna želja, dohiteti oni blesteči fantom, ki obeta zlate gradove polno tako zaželenega denarja in z njim blagostanja. Dokler je doma, tak nesrečnik ne premišljuje, kaj je prav za prav vzrok njegovemu gospodarskemu rujmu, kaj mu je pokopalo trdno domačijo in ga pritiskalo do tega, da je šel z zadnjimi preostanki svojega imetja v Ameriko. Seč, ko je prodan domači krov in mu zastaja utrjena noga, obojavljajoča se, nadaljevati pot, mu pride ob spominu nemogočega povratka, na um, da bi bilo marsikaj lahko boljše in ugodnejše zanj, če bi se ne bil udajal onim, ki mu vsak dan govore besede božje, obljubljajo raj v domovini, a mu hkratu ponujajo nasproti nikdar sili roko. Kot bridek zasmeš zveni, kadar piketa »Straža« in »Sl. Gospodar« svarišne članke proti izseljevanju. Zasmeh je tem očitnejši, če ga berejo oni, ki ne mislijo samo do onih meja, ki so dovoljene po klerikalni morali. Vsak, ki le malo treznejše razmišlja, vidi takoj, da klerikalizmu ni na tem, da bi branil izseljevanje kot tako, marveč da tiči za vsem le želja, izgubiti čim največ mogoče malo onih, ki polnijo vedno zevajoče denarnice klerikalnih organizacij, da se redi s tem denarjem par koritarjev. Vsega tega se spominjajo, a takrat, ko je že prepozno, ko ni več mogoče, se vrgiti. Blagor onim, ki se pravočasno spoznajo namene slovenskih ljudskih sleparjev, se po njih ravna in ostanejo doma!

Slov. Bistrica. (Nesreča pri vlakni.) Ko se je dne 17. t. m. pričel premikati poštni vlak Dunaj-Trst, je skočil v hipu, ko je bil že vlak v teku iz nekega vagona kmet, ki je padel na hrbet in oblečal nezavesten. Hkratu se mu je vtila iz nosa in ust kri v debelih curkih. Ko se je kmet zavedel, je povedal, da je doma iz Opločnice in da je postajo v pravem trenutku spregledal.

Ormož. (Klerikalci delajo.) Klerikalci so povsod največji združbarji. Kamor postavijo svoje blagoslovilne noge, tam bežita iz mesta mir, ljubezen in zadovoljnost, namesto

njih pa pride pobja, hinavstvo, zavratnost in kreg. Kdor ne verjame, naj se ozre po naši ostali domovini, naj bere liste, ki ne prinašajo svojim bralcem samo laži. Kaj ni tako? Klerikalcev se vsak boji, kdor je le malo pošten »kot hudič križa«. Klerikalci so pa tudi zavratni, ker poštenega boja ne poznajo in — ker se ga boje, kot roparji, ki napadajo iz zasjede. Najpreje ustanove dekliške zveze, za temi pridejo mladeniške zveze, za temi pa navsezadnje še »Orli«, ali po domače čuki. Ker pa vedo, da se poslednjih vsak najbolj varje, tudi najodkritostnejši njihovi pripadniki, zato ustanove te šele takrat, kadar so prepričani, da ste že preje omenjeni organizaciji storili svoje »klerikalno delo«. Seč, kadar se čutijo močne, takrat spuste nad ljudi še svoje čuke. Da so »orlovske« organizacije za nič, vedo prav dobro in jih tudi niti sami ne marajo, razun da delajo ukradene rdeče srajce zanje, pri raznih procesijah in misijonih pa reklamo. Iz kakšnih ljudi izbirajo svoje »Orle«? Ker drugih nimajo, poberejo vse, kar jim pride pod roke. Največkrat so to elementi, ki jih povsod drugod ne marajo več in so jih radi tega izključili. Tem oni potem dajejo toliko, da so na toplem, da se jih drže, ker imajo od tega dobiček... Svarimo pred »Orli«!

Ormož. (Zaplotarstvo.) Klerikalci se v zadnjem času zelo jeze, da jim je »Dan« pri mnogih tako korenito zmešal in zmedel šteno. Niso si pač mislili, da bi jim kdo z njihovo temno namero čukarstva, dal toliko opraviti. Seveda, niso nateh na prave ljudi, kajti proti ustanovitvi »Orlov« je vse, kar je le količak pošteno in drže na javno ter osebno čast. Mislili so, da bodo s pomočjo »Orlov« ugnali kar trumoma ljudi, pa so se zelo zmotili. Začeli so s terorizmom, misleč, če bodo izza plota napadali, bodo dosegli to, kar — hočejo: ohmolčenje od naše strani, pa so se prav pošteno zmotili. Kdor izza plota s kolom pobija, jo dobi o prvi priliki nazaj! Saj je tudi nadčukoma znano, da: »Kdor ima masla na glavi, naj ž njim ne hodi na sonce!« In naši klerikalni združbarji ga imajo toliko, da ž njim ne smejo niti na sonce... Napadajte

Razlaga o volitvah.

Prva stvar je, draga moja, da volitev ni brez boja.

Danes vsak politizira in če more, agitira.

Tudi ubogi kmečki stan hoče biti spoštovan.

Vedno bolj se skupaj zbira in se proti nam upira.

Kje naj najdemo zavetje, če nas zapodijo kmetje.

In zato naj vsak skrbi, da se kmet ne prebudi.

Treba je za to skrbeti, da mi vladamo nad kmeti.

Da ničesar nam ne manjka, poskrbi nam naša stranka.

Ona ima trden sklep: glavna stvar je — lasten žep.

In za to se mi borimo, da denar potem — delimo.

Če je v zbornici večina, rešena je domovina.

Tam se dela vse tako, da za nas dobiček bo.

Saj je staro geslo naše: mi skrbimo za pristaše.

Da si stranka opomore, razdelujemo podpore.

To pa tisti le dobi, kdor za stranko se bori.

Naj kdo kolne ali molji, glavno je, da z nami voli.

Z nami vsak voliti mora, če ne da se mu pokora.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881.

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

: obrestne hranilne : 4 3/0 : brez odbitka rentnega
: vloge po čistih : 4 4/0 : davka. :

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

»Dobro! Odhajam torej brez skrbi. Ostavljam ti Zibulejo, je dodal Pardajan ter se ozrl z nežnim pogledom na dolg rapir, ki je visel na zidu.

Snel ga je in ga opasal sinu lastnoročno.

»Tako! Zdaj si res vitez, da mu ga ni para daleč na okoli!«

In rekel je s svečanim glasom: »Bodi močan proti samemu sebi,

močan proti močem, močan proti ženskam! Zibuleja ti bo ob strani kot zvesta pomočnica — kot prijateljica, ki se ti ne izneveri nikoli... Z Bogom, sinko, z Bogom!«

»Oče!« je vzkliknil Ivan ves razburjen, »povejte mi ime matere, kateri ste vrnili hčer! Povejte mi ime svojega bivšega gospodarja!«

»Vitez!« je odgovoril stari resnobno, »rekel sem ti, da to ni moja tajnost!«

Po teh besedah je spoznal Ivan, da je očetov sklep neomajen.

Nahal je torej siliti vanj in se zadovoljil s tem, da je spremil staro bojovnika tja preko pariškega bzdija, on peš, oče Pardajan na konju.

Ko sta bila že precej daleč od

Pariza, v Monmarterski vasi, je skočil Pardajan s konja, poljubil sina in ga pritisnil nežno na svoje prsi, nato pa se je zavihtel zopet v sedlo in zdirjal v galopu.

Ivan se je razjokal bridko, in žalost ga je premagala tako, da je pozabil kaj kmalu imeni. Ki ju je bil odnesel oče se seboj, pokopani v svojem srcu.

Tako je ostal sam na svetu, tako je pridobil Zibulejo.

Kakih štirinajst dni po očetovem odhodu se je vzprijel vitez de Pardajan nekakega večera vitez ob bregu Sene; kar zagleda tolpo paglavcev, ki so vezali ubogemu psu noge, z očitnim namenom, utopiti ga.

»Hm!« je dejal sam pri sebi, »oče mi je naročil, da naj pustim utoniti človeka — o psu pa mi govoril. Zato ne ravnam zoper njegovo voljo...«

Odveč bi bilo dodati, da se je tako oteta žival naglo privadila svojega osvoboditelja in mu sledila od koraka do koraka.

Pardajan, ki se že sam ni lahko preživljal, jo je hotel izprva spoditi. Toda pes mu je legel k nogam, prekrizal šape, in ga gledal s tako dobrimi in prosečimi očmi, da ga je odvedel vitez s seboj k »Vedežvalki«.

Čez par mesecev je poznal Pardajan natančno vse dobre in slabe strani svojega psa.

Dal mu je bil ime Pipo.

Čemu Pipo? To nam ni znano. Naša naloga je, pripovedovati povest, ne pa iskati korenine pasjih imen.

Pipo je bil ovčarski pes z rdečo, razmršeno dlako, ne lep in ne grd, a vendar čedne postave, pred vsem pa vreden občudovanja zaradi krotkosti in unnosti svojih rjavih oči. Njegove čeljusti so bile tako krepke, da bi bile zgrizle še železo; bil je nekoliko prismojen in je preganjal z velikim navdušenjem vrabce, dreveč se za njimi s povešeno glavo in podiraje vse na svoji poti; nazadnje pa se je ustavil in gledal začudeno okrog sebe, kar nekam ogorčen, da ga ptiči niso počakali.

Ta kuža je bil velik sladkosned, tat, plenilec in lažnivec; ta pridevek ne more presenetiti nikogar, kdor ve, da psi govorijo, samo ako jih hoče človek razumeti. Med tolikimi napakami pa je imel Pipo veliko vrlino: bil je hraber, in kar se tiče vdanosti, ga je smel imenovati vitez de Pardajan brez pretiavanja biser vsega pasjega rodu, to se pravi, navdanejši bitje pod solncem božjim.

Tisti večer, ko se je vrnil v kremo v Pipojevem spremstvu, to je, kakih štirinajst dni po nenadnem odhodu svojega očeta, je zlezal Pardajan žalostno v svojo temno čum nato in se ozrl z bridkostjo po tem brlogu brez zraka in brez luči.

»Ni mogoče!« je zamrmral sam pri sebi. »Nič več ne morem ostati v tej luknji. Poginil bi v njej, zdaj, ko ni več očeta, da bi mi jo delal veselejšo. Pri Pilatu in Barabi, kakor je govoril moj oče, najti moram sobo, v kateri se bo dalo prebiti. Da; toda kje naj je iščem!«

Ko je premišljal te reči, je zapazil, da govoš odprla vrata, ki so ležala njegovim nasproti.

Stopil je k njim, porinil jih rahlo in vtaknil glavo v špranjo. Prav nikogar ni bilo v tej lepi, veliki sobi, okrašeni z dobro posteljo, večimi stoli in celo z mizo in naslanjačem.

»To bi bilo zame kakor nalašč!« si je dejal Pardajan.

Odprl je okno; gledalo je na ulico Sen-Deni.

»Prijazen razgled!« je nadaljeval Pardajan svoj samogovor. — »Zdrav je in primeren, da zbudi človeku dobre misli.«

Hotel je že potegniti glavo nazaj; takrat pa mu pade pogled na nasprotno hišo, ki je stala na drugi strani ulice. V oknu, ki je zrlo s strehe te hiše, je zagledal nekaj, kar mu je izvabilo vzklik presenečenja in občudovanja: bila je glava mlade deklice, tako krasna, obdana s tako prelestno zlatimi lasmi in tako sladkega, nedolžnega in ponosnega izraza, da se je zazdelo Pardajanu v prvem trenutku: videl sem angela iz paradiža. Še le čez več trenutkov je spoznal v tem bitju deklico, ki jo

je bil srečal že parkrat v ulici Sen-Deni.

Ob kriku, ki mu je ušel, je ona dvignila glavo, zardela, zaprla okno in izginila.

Toda Pardajan je stal še celo uro na istem mestu in bil bi stal še dalje, da ga ni vzdramil mahoma tuj glas iz njegovega premišljevanja. Obrnil se je, namršil obrvi in zagledal pred seboj mojstra Gregorja Landrija, tačasnega lastnika krčme pri »Vedežvalki«.

Mojstr Landri je bil raste v širino, kakor rasto drugi ljudje v dolžino; bil je torej nepopisno debel. Olava mu je bila gola kakor jajce, in njegove oči so zrle plaho, nezaupno in potuhnjeno.

»Ravno sem bil namenjen k vam, gospod vitez,« je dejal Landri, trudeč se brez uspeha, da bi se priklonil.

»No, saj ste pri meni!« je odgovoril Pardajan in sedel prav močno v naslanjač.

»Kako! Pri vas da sem!« je jeknil Gregor Landri, in zla slutnja ga je popadla.

»Kako pa! Premenil sem stanovanje; z nocojšnjim večerom se naselim tu.«

Mojster Gregor je poškratel, kakor da ga zdajzaj zadene kap.

»Gospod,« je dejal, napivši se potrebnega poguma iz zavesti svoje pravice, »baš sem vam hotel povedati, da vas ne morem imeti več na stanovanju v vaši dosedanji sobi...«

Potem pravimo, da vsak je zaveden poštenjak.

Kaj, če se po listih vpije, da so bile sleparije.

Če se ni vse prav volilo, zmaga vendar le — število.

In mi razglasimo v svet: zmagal je zavedni kmet.

Kdo po sleparijah vpraša: da je le spet zmaga naša!

Da v resnici se slepari, to vsak lahko sam prevdari.

Kako se dobro goljufa, v tem se vsak iz nas spozna.

Najprej se povabi kmete in se mu da dobre svete.

Potem kažen kmečki buči liberalstvo v pravi luči.

Za reklamo in za hrup poskrbi naš »Domoljub«.

Da se kandidat napiše grem od hiše pa do hiše.

Da se nihče mi ne zmaže, vsak glasovnico pokaže.

V nedeljski pridigi vsem se s peklo zagrozi

Za nadaljne sleparije poskrbi komisije.

Če za zmago ni več nade, se glasovnico ukrade.

Draga moja, to ni špas, to volitve so pri nas.

Le tako se poskrbi, da nam dobro se godi.

kogar hočete! A gorje vam, če boste napadali nedolžne! (Op. uredn.) »Stražin« ormoški dopisnik je mnenja, da smo — kot klerikalci — navezani samo na posameznike.)

Ormož. (Tudi nekaj.) »Stražin« dopisnik bi bil rad duhovit, pa mu ne gre! Zato je oblekel zadnjič kozla in se spravil nad kozlo! Le počakaj: bomo povedali, kako je — kozel nekje kozolce preobračal — z backi. Bomo videli, kdo se bo potem bolj zadovoljno smejal!

Dnevni pregled.

Državnozborna ožja volitev v Idriji. Pri deložnozborni ožji volitvi v Idriji je zmagal kandidat narodno-napredne stranke gospod Engelbert Gangl. Dobil je 241 glasov, klerikalni kandidat Arko 220 glasov, 33 glasovnic je bilo praznih.

Nemci — učitelji Turkov. Te dni je dospela v Carigrad izbrana družba nemških učiteljev — ki bodo učili Turke v vojaški umetnosti. Znano je, da so bili Nemci že pred vojno učitelji Turkov — njih šola pa ni uspela, kajti Turki so bili tepeni. Ne ve se natančno, kdo je bil bolj zanič: učenci ali učitelji — resnica je, da so bili l. 1912 vsi skupaj tepeni. Toda Nemci niso še obupali nad Turčijo in z Berchtoldom vred upajo, da si bo ta važna evropska država zopet opomogla. Zato so poslali zopet nekaj nemških učiteljev, da bodo učili Turke, kako se je treba bojevati. (Čudno, da se niso od Srbov nič naučili.) Nemški oficirji pa imajo v Turčiji še poseben pomen, ker se na ta način dela nemška politika ob Bosporu. To seveda Rusiji ni posebno po volji, zato postajajo razna orientalska vprašanja vedno bolj pereča. Obeta se že sedaj — burna pomlad.

Gledališče za otroke.

Letošnji Miklavžev in božični trg je bil zelo bogat. Saj se skuša vse moderne iznajdbe čim prej spraviti tudi v igrače. Dočim so bile včasih deklice zadovoljne s svojimi punčkami, dečki pa s svojimi konjički — nudi sedanjí čas velikansko izbiro igrač. Deklice si lahko uredijo celo hišo z gosti in opravo, s kuhinjo in gospodinjstvom, dečki pa lahko izpremenijo sobo v svet z modernimi napravami: po šluh leze železnica, preko nje leti pravi električni tramvaj, nad njim plava predrzní zrakoplov; v drugem kotu stoji trdnjava z oboroženo vojsko, medvedje in razne druge živali se v resnici premikajo. Da je zabava popolna, je preskrbljeno tudi za kinematograf z zanimivimi filmi — kratka otroci naše dobe so srečni, ker imajo toliko lepih igrač.

Pri tem pa se opazuje, da ima v tem oziru moderni svet svojo slabost, kajti pogosto pride ravno vsled tega prenasitjenosti in nezadovoljnosti.

Otrok se razvadi, vse mu je odveč — in postane siten. To se večkrat dogodi ravno pri otrocih, ki imajo veliko izbiro igrač.

Zato je tudi v igračah treba biti izbiren.

Prva in glavna lastnost vsake igrače je, da jo otrok obvlada. Igrača, ki presega duševne zmožno-

Crna Gora pred volitvami. Cetinjski dopisnik »Srbobrana« je opazoval priprave za volitve v črnogorsko skupščino. Podatki, ki jih je priobčil, so zanimivi, toda prav nič razveseljevi. Videli je, da se v nekaterih okrajih poteguje za mandat po 10 kandidatov in to brez vsakih političnih principov, temveč samo radi kandidature. V Črni Gori se more govoriti le o treh strankah, ki pa tudi nimajo posebnih programov, in nobena od teh strank ni organizirana. Na Črni Gori sploh ni politično dozorelih ljudi, četudi celi dan ne govori o drugem kot o politiki. Odločujoči činiteљи so osebne simpatije. Vsak predstavlja svojo lastno politično enoto in vsak ima svoj program. Iz tega se da razlagati, da ljudje, ki so včeraj imeli »skupno prepričanje« stojijo danes eden proti drugemu. Cilj vseh je: dobiti mandat. Zistematično dela za svoje kandidate samo skupina Martinič-Plamenac. Volitve bodo izvršene pod geslom: »vsak za sebe«. Doslej se ne ve, kako bo s svobodno volitev in kako se bodo novo izvoljeni poslanci združili.

Kako na Češkem delajo revni za svojo šolsko družbo. Češki listi poročajo, da so ubogi bajtariji, tkalci, kojih revščina je vsepovsod znana, in fabriški delavci v Rejdicah pri Tanvaldu zbrali 100.40 za češko šolsko družbo in jih odposlali. Tako skrbi narod za svoje deca, da mu je ne vzame Nemec. In pri nas!? Zna se, so nam bogate vasi na Kranjskem iz katerih pa ni nikdar niti vinarja za našo družbo sv. Cirila in Metoda. Pri Čehih se učite ljubiti svojo šolsko družbo.

Več za konjske dirke kakor za Husov spomenik. Bogatini čuvajo nazore, ki se pa seveda ne dajejo spraviti v soglasje z nazori vsakdanjega človeka. V Pragi, na magistratu so te dni preračevali proračun. Šlo se je med drugimi za postojanko: Konjske dirke. Kaj ima 999/100 praških prebivalcev opraviti s konjskimi dirkami. In vendar: za konjske dirke je bilo dovoljeno 20.000 K za Husov spomenik pa — 2000 K. O 4kronskem božičnem daru za reveže, ki pesek vozijo, so govorili 3četrt ure: 20.000 K za dirke plemenitavev so pa brez debate sprejeli v odseku. Tako je!

Pametno pisanje bolgarskega »Mira«. Sofijski »Mir« piše: Glavni pogoji za trajni mir na Balkanu je popolno spoštovanje nacionalne in verske svobode vseh narodov. To so odkrito izjavili vsi pravi prijatelji balkanskih narodov, tako Edvard Grey, kakor tudi Rusija. Ruski listi čisto jasno in razumljivo pišejo, da brez spoštovanja za narodnosti in verske svobode mir ni mogoč. Danes se proti Bolgariji nič več ne more operirati s sumnjio, da misli Bolgarija na revanšo, in da v ta namen sklepa zveze s Turčijo in Avstro-Ogrsko. Zadnje volitve so pokazale, da bolgarski narod ne mara vojnih homatij, temveč mir. Nobena država ne bo po teh volitvah sklepala vojnih zvez, ki jih narod ne mara. Toda pogoj za mir je — spoštovanje narodnosti in vere.

Uspeh moravskih učiteljev v Petrogradu. Moravski učitelji so dobili lansko leto v Parizu pri pevskem turnirju prvo nagrado. Te dni je nastopilo »Združenje mor. učiteljev« v Petrogradu, kjer so dosegli velikanski uspeh. Po koncertu je bil komerz na čast gostom, katerega so se udeležile razne visoke osebe. Taki uspehi čeških pevskih društev bi morali navdušiti tudi nas, ki imamo v

svojih pevskih društvih mnogo dobrih pevcev, da bi se skušali pokazati pred tujino in s tem budili zanimanje za nas.

Smrtna nesreča. Preteklo sredo zjutraj je padel v tovarni na Savi 16letnemu delavcu Janezu Oblaku velik kos železa na glavo. Ubogi fant je bil na mestu mrtev.

Ogenj. Dne 17. t. m. je začel goriti kozolec, last posestnika Janeza Mežana iz Rečice. Kozolec je pogorel do tal in Mežan ima škode okrog šest sto kron. Zažgal je enajstletni šolski učenec France Potočnik, ki je kadil v bližini kozolca cigarete.

Mačka povzročila požar. Te dni je začela goriti okrog poldneva Stinglova hiša v Poljanah. Domači so bili ravno pri kosilu. Ogenj, ki se je vnel na podstrešju, je zanetila mačka. Ta se je grela na ognjišču, kjer se ji je vnela dlaka. Uboga žival je hitela v plamenu na podstrešje. Požar se je hitro razširil in je uničil tudi gospodarsko poslopje. Stinglova rodbina je bila tako prestrašena, da niso mogli ničesar rešiti. Posestnik je bil zavarovan le za majhno svoto in trpi zelo občutno škodo.

Vipava.

Vipavska dolina je znana po vsem svetu po svojem izbornem vinu. Pa tudi Vipavci so bili znani daleč po svetu kot vrlo narodni ljudje. Sedaj je Vipava najbolj klerikalen kraj na Slovenskem.

Roparski napad. Rudar Dominik Knap iz Črne na Koroškem je pred nekaj dnevi poplaval z dvema neznanima fantoma v neki gostilni v Pliberku. Ko se je odpravil domu, sta ga ta spremljala. Eden od spremljevalcev je šel nato dalje, drugi pa je nenadoma napadel Knapa, ga vrgel na tla in mu pretil, da ga ubije, če mu ne da denarja. Končno se je odkupil Knap za 10 K od roparja. Orožništvo je poizvedovalo po sopivcih Knapovih in doglalo, da sta hlapca Jožef Samec iz Leše in Albert Herzog iz Prevaljev. Oba so izročili okrajnemu sodišču v Pliberku.

Mož in žena utonila. Hišni posestnik Franc Heimer iz Zatica na Češkem in njegova žena sta dne 14. t. m. pobirala drva iz reke Ogře. Nenadoma pa sta padla oba v valove in sta v kratkem času v njih utonila.

Velika goljufija. Na Dunaju je postal te dni žrtve nesramnega lopova tamošnji zlatar Schlesinger.

Obsojen mučilec živali. Sodišče v Szegedinu je dne 19. t. m. obsojilo zaradi mučenja živali 19letnega izvoščaka Egyhazyja na osem let težke ječe. Surovina je odrezal nekemu konju jezik.

theater) je spadalo sicer že od nekdaj med igrače, toda otroci niso vedeli, kaj bi z njim počeli, ker niso imeli iger. Zato so se navadno gledališča kmalu naveličali. Vse drugače pa je bilo zanimanje n. pr., če je kdo igral in so otroci samo poslušali. Sedeli bi bili pri miru cele ure. S kakim zanimanjem so n. pr. gledali kak »Gašpertheater«! Tu se je videlo kakega pomena lahko postane za otroke gledališče. In ravno to tako »hvaležno občinstvo« je bilo brez gledališča. Otroci velikih mest so v tem srečnejši od naših, kajti tam dajejo gledališča posebne predstave za otroke. Tudi pri nas smo jih imeli prejšnja leta. Gledališka kriza pa je tudi to uničila. Toda gledališke predstave za otroke se morajo vršiti le v mestih, kjer so gledališča — otroci manjših krajev niso tako srečni, da bi videli gledališče.

Zato se je začelo zadnji čas ustanavljati povsod posebna marionetna gledališča. V Monakovem, na Dunaju, v Pragi obstojajo že par let. Letos so ga ustanovili v Brnu in imajo baje »razprodane hiše«. Zadnji čas so se zavzeli za to damski odbori raznih narodnih društev in tako se ustanavljajo otroška gledališča po vseh mestih.

Čehi so ustanovili že lansko leto posebno društvo »Zveza prijateljev marionetnega gledališča.« Zveza izdaja svoje glasilo »Česky lout« kjer se obdelujejo važna vpraš.

Ljubljana.

— Vodstvo C. M. družbe. Po naprednih časopisih se vedno natančno nasledujejo darovalci, kateri podpirajo C. M. družbo. Toda na Slovenskem, imamo še kapitaliste in druge premožne ljudi, katerih imena se niso še nikdar čitala, med dobrotniki naše družbe. Nadajše imamo pivovarne, katere zaslužijo milijone od nas Slovencev. Union, Dreher, Göss, Reininghaus in Puntigam, in te niso še nikoli podarile, niti vinarja za C. M. družbo. Posebno Puntigamska pivovarna proda toliko piva Slovence, da je prejšnji njen zastopnik Petrič v polnem času zaslužil same provizije 2000 kron mesečno. Nadajše je tovarna Ceresa in mila, Jurija Schicht, katerega izdelki so pri nas splošno v rabi. Tudi ta mož ni še nikoli nič dal za C. M. družbo. — Vodstvo C. M. družbe, naj se torej sedaj na te ljudi, oziroma njih zastopnike pisмено obrne za kako podporo. Posebno pa še na zastopnike pivovaren, kateri naj potem posredujejo pri svojih tovarnah, da iste kaj prispevajo, za C. M. družbo. — Iste tako lahko prispevajo vsaka za en kamen, 200 kron, kar pa ne bo veliko v razmerju prodaje njihovih izdelkov, nam Slovence. Ako se pa kateri imenovanj ne bi hotel temu odzvati, naj se pa takoj objavi v časopisih. Zakaj od ljudi, kateri zbirajo sto in stotisoče, celo milijone slovenskega denarja, imamo pravico zahtevati od njih tudi kako drobtinico. In le naše dobrotnike bomo Slovenci podpirali. — Prijatelji Družbe.

Na našo notico glede kandidature g. Hribarja v trg. obrtno zbornico smo bili opozorjeni od dobro poučene strani, da v trg. obrt. zbornico ni kandidiral g. Hribar, kakor bi se sodelilo iz one notice, ampak je g. Hribarja kandidiral izvrševalni odbor nar. napr. stranke. Toliko, da ne bo kakega nesporazumljenja.

Trgovci in C. M. družba. Sedaj so g. trgovci dosegli vseh, da jim ni potreba več dajati noveletnih daril in ne reklamnih koledarjev, svojim odjemalcem. G. trgovci so takrat obljubili, da bodo namesto teh daril, darovali v druge dobrotelne namene. Občinstvo je bilo s to izjavo naposled zadovoljno. Ker pa imamo Slovenci našo prekoristno C. M. družbo, katere tako zelo potrebuje podpore, naj bi se g. trgovci sedaj svoji obljubi tudi odzvali. S tem, da podarijo za C. M. kake gotove vsote. Lansko leto se je temu vabilu odzvala edina — g. M. Tičar trgovina s papirjem s tem, da je podarila družbi 20 kron. Kje so bili pa drugi trgovci takrat? Dolžnost vsakega je, da se odzove po svoji moči, posebno pa šele veletrgovci in manufakturne trgovine. Pa ne samo tukajšnji, zakaj Ljubljana ima tako največ izdatkov, ampak tudi trgovci na deželi naj bi bili po svojih močeh prispevali. Ravno tako so dolžni isto storiti gg. mesarji, peki in gostilničarji — izvemšči tiste, kateri imajo plačilne listke, ali pa nabiralnike v svojih gostilnah. To pa tisti, kateri imajo nabiralnike na mizah, ne pa mogoče skrite na kakih omarah. Kako lepa svota bi se nabrala, ako storijo ti gospodje po zgledu g. Tičar, svojo dolžnost. Sedaj je ravno pripraven čas, trgovci bodo pa le izpolnili svojo dano obljubo. Občinstvo pričakuje izjave v časopisih, koliko in kateri trgovci se je podaril ob novem letu za C. M. družbo. Tukaj je torej vsak izgovor ničev! Zakaj, nekaj kronic lahko vsak trgovec pozorni reži reži itd. Ta »Zveza« je izdala tudi celo vrsto iger (doslej 25), ki so primerne za otroški oder. Češki slikarji so se zelo zanimali za to gibanje. Slavni češki slikar Aleš, ki je letos umrl, je narisal načrt za marionete. Te lutke (češko: loutka) so 2,5 cm visoke in so gibčne; premikajo se na nitkah. Doslej so izdali 42 lutk. Stanejo po 2—3 krono. Češki slikarji pa so priskrbeli tudi za primerno scenerijo in tako je izdala firma Vitek v Pragi cel oder s kulisami. Oder se da zložiti, da se lahko prenese iz kraja v kraj. Kulise so umetniško izvršene. Te odre in lutke sedaj naročajo šole in razna društva. Skoraj vsaka večja družina ima — oder doma. Skratka imajo otroci veselje. Bili so časi, ko je bilo marionetno gledališče priljubljena zabava tudi za odrasle — pozneje je postala igrača za otroke — sedaj pa se hoče zopet povzdigniti.

gleda režije itd. Ta »Zveza« je izdala tudi celo vrsto iger (doslej 25), ki so primerne za otroški oder. Češki slikarji so se zelo zanimali za to gibanje. Slavni češki slikar Aleš, ki je letos umrl, je narisal načrt za marionete. Te lutke (češko: loutka) so 2,5 cm visoke in so gibčne; premikajo se na nitkah. Doslej so izdali 42 lutk. Stanejo po 2—3 krono. Češki slikarji pa so priskrbeli tudi za primerno scenerijo in tako je izdala firma Vitek v Pragi cel oder s kulisami. Oder se da zložiti, da se lahko prenese iz kraja v kraj. Kulise so umetniško izvršene. Te odre in lutke sedaj naročajo šole in razna društva. Skoraj vsaka večja družina ima — oder doma. Skratka imajo otroci veselje. Bili so časi, ko je bilo marionetno gledališče priljubljena zabava tudi za odrasle — pozneje je postala igrača za otroke — sedaj pa se hoče zopet povzdigniti.

gleda režije itd. Ta »Zveza« je izdala

Zadnje čase se je, o tem mnogo pisalo. Med letošnjimi Miklavževimi in božičnimi darovi stoji gotovo na prvem mestu. Kakor slišimo, se tudi v Ljubljani pripravlja tako gledališče za otroke. Še večjega pomena pa bo za druga manjša mesta, posebno za mesta ob narodni meji. Tako gledališče je velikega vzgojevalnega pomena. Zato je treba, da se udomači tudi pri nas.

Ako bodo vse priprave go'ove, se bodo že v bližnjih božičnih dneh otroci v njem zabavali.

greši in ljudstvo bo pa le dobrotnike družbe podpiralo. — Občinstvo.

— Poroči se danes v škofijski stolnici gospod Pavel Pollak, veletržec z žitom v Ljubljani z gđc. Marijo Ješe. Cestitamo!

— Poštni promet za Božič in za Novo leto. Ker se za praznike poštni promet silno pomnoži, so se ukrenile te le odredbe: Dne 21. t. m. (nedelja) se bodo raztegnile uradne ure pri predaji pošiljatev vozne pošte, kakor ob navadnih dneh, do sedmih zvečer. Občinstvo se zato nujno opozarja v svojem lastnem interesu in pa, da olajša pošti poslovanje, da odda pošiljatev v kolikor mogoče, že v dopoldanskem času ali vsaj kmalu popoldne, da se ji bo dalo že isti dan odpraviti. Da se bo pošta manipulacija lažje in hitreje razvijala, je priporočati, da se pošiljatev, njih obseznosti, težji in transportni daljavi primerno trdno in trpežno zavijejo in da je naslov natančen in razločen (če je treba, ime ulice, hišna številka, nadstropje, številka vrat). Naslov bodi zapisan neposredno na ovoji sam, če pa to ni mogoče, ga je prišiti na pošiljatev ali pa trdno in sceloma prilepiti nanjo, nikakor pa ne samo pripečatiti. Priporočati je tudi, da se dene v pošiljatev še eden popolnoma enak naslov, ker se jo na ta način lahko odpošlje tja, kamor je namenjena, tudi tedaj, če je zunanji naslov odletel ali če se je zbrisal. Taka pošiljatev se odpre in poišče v nji drugi naslov. Zeleti je tudi, da stranke spremlnice pravilno izpolnijo in vsebino natanko označijo, da se izognejo pri predaji vsake-rim neprilikam. Posebno se opozarja na pošiljatev, ki so podvržene vžitnini. Pri takih pošiljativah, ki gredo v mesta, kjer je uvedena vžitnina, kakor Dunaj, Praga, Gradec, Trst itd. je priporočati, da se na naslovni strani pošiljatev same in na spremnici označi vsebina v tistih množinah (kilogrami, litri, komadi), po katerih se zaračunava vžitnina, da gre tako tudi hitreje poslovanje pri odmeri vžitnine hitreje izpod rok. Da se tudi dosepele pošiljatev ročneje dostavljajo, se stranke nujno naprošajo, da dostavljavca čim hitreje in brez zamude časa odpravijo s tem, da oddajne listke hitro podpišejo in pristojbino z drobižem poravnajo, ker menjavanje večjih bankovcev dostavljavca silno zamudi, najmanjša zamuda pa na splošni promet neugodno vpliva. Za pošiljatev do pet kilogramov je dostavnine 10 v, za težje 20 v. Če gre k eni spremnici po več paketov, je plačati dostavnino za vsakega posebej. Končno se opozarja občinstvo še na to, da ne gre prilepljati na dopisnicah in razglednicah dobrodelnih in varstvenih kolekov na prostor, ki je odmerjen naslovu, ker se sicer take pošiljatev smatrajo za pisma, ki morajo biti kot taka frankirana, pa morajo zanje plačati naslovnik naknadno poštnino.

— Božičnica I. in II. mest. slov. otroškega vrta vršila se je 18. t. m. v šolskih prostorih imenovanih zavodov. Obdarovanih je bilo 150 otrok z obleko, čevlji, igračami, s pecivom in slaščicami, v kar se je porabila božična dotacija 800 K, katero vsako leto podeli mestna občina ljubljanska. Za ta velikodušen dar izrekata vodstvi v imenu staršev obdarovanih otrok najtoplejšo zahvalo prebлагododnemu g. županu dr. Iv. Tavčarju in slav. občinskemu svetu. Razdelitvi daril na obeh vrstici prisostvoval je c. k. okrajni šolski nadzornik g. Ant. Maier.

— Opera noviteta »Madonin žongler«, ki se uprizori v Ljubljani prvič in drugič v ponedeljek in torek, je mirakel v treh dejanjih. Sodelujejo vsi moški operni solisti, oba tenorista gg. Jastržebški in Lowcevnjski, oba baritonista gg. Vučkovič in Kondracki, oba basista gg. Križaj in Lesič ter še pet moških solistov; prvega in drugega angela pojeta gđc. Lovrenčakova in gđc. Štorekova. Zbor predstavlja fratre, kavalirje, kmete, pisarje in prodajalce. Za vsa tri dejanja so dosepele iz slikarskega ateljeja kr. deželnega gledališča v Zagrebu krasne, nove kulise in novi prospekti popolnoma po vzoru dunajske dvorne opere. Začetek ob 8. zvečer, konec po 10. uri. — Lože in vstopnice za vse sedeže je dobili v Češarkovi trafiki. Tudi gostom z dežele je možno postreči z vsemi vrstami prostorov.

— Zveza dramatičnih društev prične izdajati »Talijo«, ki bo izhajala (v snopičih) v nedolodnih terminih, vsaj po petkrat na leto. Obseg snopiču 5 do 6 pol. Format 25. snopiča »Talije«, tiskal A. Gaberček v Gorici; tisk ravno isti; ovitek malo trši kakor pri imenovanem zvezku; posamezne pole morajo biti sešite in ne z žico spete; število iztiskov 1000. Slovenske tiskarne, ki bi prevzele to delo, blagovolijo naj poslati predsedstvu Zveze dramatičnih

Dalje v prilogi.

društvo svoje ponudbe do inclusive 6. januarja 1914 in priložiti tudi vzorec papirja. Ponudbe je nasloviti na Zvezo dramatičnih društev v Ljubljani, Mestni trg 17. II.

— **Ciril Metodove podružnice** in oskrbnike družinskih nabiralnikov prosimo, da odpošljejo svoje prispevke po položnicah ali pošt. nakaznici do 25. decembra t. l. vodstveni blagajni.

— **Slovensko planinsko društvo** priredi 1. februarja zopet svoj priljubljeni planinski ples v Narodnem domu v Ljubljani; v poletni sezoni pa priredi društvo ljudsko veselico v Bohinju povodom otvoritve hotela Zlatoroga ob Bohinjskem jezeru.

— **Podružnica Ljubljana I. avstrijskega društva državnih uslužbencev** priredi, kakor smo že svoječasno poročali dne 10. januarja 1914 v veliki dvorani hotela »Union« plesni venček v korist pomočnemu zakladu. Vstopnina znaša 1 K.

— **Ker je smoter** te prireditve vsesok humanitaren — namreč iz tega zaklada obdarujejo se onemogli člani in njih vdove ter sirote, je pričakovati, da slavno občinstvo v kar največjem številu posesti to izbornu prireditev. Godbo preskrbi slavni orkester c. in k. pešpolka št. grof Beck v Gorici — skratka, odbor ne štedi v žrtvami, da bude ta plesni večer vreden sovratnik vsem enakim prireditvam — če jih ne bude nadkrijeval.

— **Plesna zabava društva slov. trg. sotrudnikov**, vrši se danes od 6. do 10. ure zvečer, kakor običajno v mali dvorani Narodnega doma.

— **Občni zbor Čitalnice v Spod. Šiški** se bo vršil 26. decembra 1913 ob 2. uri popoldne v čitalniški dvorani po običajnem dnevnem redu. Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo. Odbor.

— **Neka ženska stanujoča** v Trnovem vodi vsako nedeljo in praznik svojega sina in hčer po gostilnah, da se ljudje naravnost norčujejo iz njih. Zraven pa še tudi dve drugi žaljici, zato da ji daste vsaka za kak litrček, ker ga ona zelo rada pije, če se kod kaj zastoni dobi. No to je lepo: kakor kakšna agentinja ki kupčuje z mladimi telčkami; samo kupce je premalo. Saj ona še sama rada kje na kakšnega »pospeca«, če ima fajn zasukane brke. No, lepe stvari. Punčke in fantje, le za njimi, da ne zamudite! »Redka prilika«. — Opazovalec.

— **Mestno drsališče pod Tivolijem**. Mestno drsališče pod Tivolijem se je z večeršnjim dnevom otvorilo. Letne vstopnice dobivajo se pri mestni blagajni in pri hišniku na drsališču. Dnevne vstopnice pa pri blagajni na drsališču.

— **Za božič**. Današnji list za ljubljano ima prilogo tukajšnje trdke Ign. Vok, Sodna ulica št. 7 in opozarjamo sl. občinstvo, da si pred nakupom božičnega darila ogleda veliko izložbo imenovane trdke, ki ima priznane najboljše Pfaffove šivne stroje v krasnih najnovejših op. mah v zalogi. Cene in plačilni pogoji so ugodni, da si lahko vsakdo nabavi en fini šivalni stroj, ki je v resnici najkoristnejše božično darilo vsakomur.

— **Opozarjamo** na inserat trdke Fr. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1.

— **Gostilničarje in kavarnarje** opozarjamo na inserat licitacije šampanjca!

— **Slednjilč samia**, veseloigra v 4 delih dosegla je včeraj v Kino »Ideal« največji uspeh smeha. Če rečemo da sledi dovtip dovtipu, da je eden položaj bolj kritičen kakor drugi, da razvija Donat neprecenljiv humor, da se eno uro pozabi na vse, samo na to sme, tedaj smo opisali film. — Mnogo zanimanja vzbujala nečini ples »tango«, ki se predvaja tudi pri popoldanskih predstavah. Tudi druge slike krasnega sporeda so prvovrstne. Ta izvanreden spored se predvaja do torka. Na Sveti večer je kinematograf zatvorjen.

— **Loterijske številke**. D n a j: 80, 84, 45, 78, 64.

Trst.

Italijanska poslanca, Gasser in Pitacco, vlagata v zadnjem času prav pogosto interpelacije na ministrskega predsednika proti zaposlenju slovenskega delavstva in uslužbenstva. Ni dolgo temu, ko sta se pritoževala in lagala, da zasedajo slovenski delavci pri stavninski obrti itd. vsa mesta, zdaj pa sta se vrgla z ognjevitavo navdušenostjo na državne in južne železnice. Dokazujeta, da so Slovenci v primeri z Italijani v veliki večini nastavljeni pri zgornji omenjenih Italijanih in da se dela s tem italijansk. prebivalstvu velika krivica. Mi se gotovo ne pečamo s temi revami zavoljo tega, da bi jim delali čast, pač pa za to, ker je potrebno, da naša javnost vidi, s kakim

veseljem se plazijo italijanski poslanci okoli vlade z edinim namenom, da bi Slovincem škodovali. Razume se, da bi bilo tem ljudem najljubše, če bi se povsod vse Slovence odpustilo ter poglano s trebuchom za kruhom... Italijani mislijo, če se jim je vlada vsedla na limanice zaradi namestništvinih odlokov, da se jim bo morala tudi zanaprel. Če bi Slovenci spali, bi seveda ne bilo mnogo drugače. Toda naša dolžnost je, da smo oprezní in da strogo pazimo na to, kar uganjajo naši narodni nasprotniki. Gasser in Pitacco vidita veliko krivico v tem, da so slovenski uslužbenci pri železnici v večini. Mari bi Italijani še k železnici (v državne službe) hoteli spraviti same regnikole? Da je po železnici pod tržaško direkco uslužbenih več slovenskih nego italijanskih uslužbencev temu se ni čuditi — saj tečejo te proge vendar izključno le po slovenskih tleh. Sicer pa se nam čudno zdi, da se Gasser in Pitacco v svoji interpelaciji nista pritožila tudi proti Nemcem, ki jih je pri železnici v naših krajih vedno večje število. Proti tem nista našla niti besedice, proti Slovincem pa! Slovenski železniški uslužbenci imajo pravico biti uslužbeni na domačih tleh, medtem, ko nemški nimajo pravice, da bi jih odganjali ter jim odvzemali kruh. Te pravice se Slovenci dobro zavedamo. Da bi le Italijani spoznali, da je njihova dolžnost, da nas kot domačine puste v miru in da je bolj pametno, če se vržejo v boj proti nedomačinom, proti Nemcem, ki tu nimajo nič iskati. Vemo, da se Italijani ne bodo izpametovali, ker imajo pretrde buče. Če bi v Gradcu vsak drugi dan potolkli Nemci italijanskim dijakom glave, pa bi menda tudi prav nič ne pomagalo. Nemci jih zmerjajo z »Wallische Katzelmacher«, oni pa se jim ponižno prilizujejo. Pa so to ubožci! Ko vidimo take napoli pomiljene »energijske«, nas mora naravnost navdušiti boj proti njim. Če bomo Slovenci znali porabiti vse svoje sile in moči, se nam nikogar ne bo treba bati, nasprotno, marsikateri bo trepetal pred nami, pred vsem seveda oni, ki nam povzročajo krivice in ki nam želijo vse najslabše. V našem narodu je moč — samo da bi jo znal rabiti!

Osrednji izvrševalni odbor NDO, bo imel danes, v nedeljo, ob 10. dopoldne važno odborovo sejo v društvenih prostorih.

Lastniki »Edinosti« še niso priznali zahtev stavecev, vsled česar je položaj neizpremenjen. Uprava »Edinosti« je izdala neki letak, v katerem utemeljuje, da so zahteve stavecev neopravičene. Pove nadalje, da oni, ki so dali denar za njihovo podjetje na razpolago, niso nikdar niti zahtevali niti dobili nikakih obresti.

Nova slovenska šola v tržaški okolici. Te dni je bilo dozdano novo šolsko poslopje za dve vasi v zgornji tržaški okolici, namreč za Padriče in Gropado. Doslej so morali hoditi otroci teh dveh vasi v šolo v Trebeču. Ker pa je število otrok narasčalo, je postajala trebenjska šola pretesna. Magistrat tržaški je bil tedaj prisiljen, ali razširiti šolo v Trebeču s prizidki, ali pa sezidati novo šolsko poslopje v Trebeču. Nasled pa so se vendarle odločili pri našem magistratu, da sezidajo novo šolo med vasicami Padriče in Gropado. To je bila menda prva usluga, ki jo je napravila tržaška mestna občina našim okoličanom na šolskem polju. — Stroški za to novo šolsko poslopje znašajo okrog 53 tisoč kron. Ta šola je najmanjša v vsej tržaški okolici, a še ta malenkosten strošek ako pomislimo, da stanejo italijanske mestne šole milijone) se je dolgo časa branila izdati mestna občina. A bila je menda uverjena, da ne gre drugače.

Stanje obbeh rešenih rudarjev, ki sta bila pripeljana iz Vremskega Britofa v tržaško mestno bolnišnico, je izborna. Oba Diku in Pask, se počutita prav dobro, in kar je najboljše znamenje, imata dober tek ter trdno spanje. V nekoliko dneh bodeta že lahko zapustila tržaško bolnišnico. — Zelo se zanimata za vse, kar se godi v Vremskem Britofu. Bog ve, kam se obrneta, kadar okreva. Gotovo pa je, da ne poideta več v rudnik Vremskega Britofa.

Silna tržaška burja, o kateri smo pisali včeraj, da je pričela hudo razsajati po Trstu ter da je zahtevala več žrtvev, divja še vedno. Med žrtvami, ki jih je poiskala včeraj, je tudi Jakob Matulič, star 15 let, stanujoč v ulici Capitelli 5. Delal je na hiši št. 50 v ulici Farneto, a ga je vrgla burja z odra. Revez je padel na cesto ter se je hudo pobil. Zlomil si je tudi roko v ramenu. Danes, v petek, je začela zmrzovati voda, čeprav je sijalo solnce.

Vendar so se spomnili tudi naših okoličanov. Ko so se pojavili v Trstu

prvi slučaj tifusa, smo povedali, da je odredila mestna občina razkuževanje kanalov in obcestnih jarkov, v katere je dala polivati apueno raztopino. Med drugim smo omenjali tedaj, da razkužuje mestna občina le po mestu, na okolico je bila čisto pozabila, čeprav so se bili pojavili tudi tamkaj slučaji tifusa. To zaničnost smo grajali, in morda je prišlo ravno to naše grajanje našo občino, da je pričela z razkuževanjem tudi po okolici. Kako se to izvršuje, naj pogledajo naši občinski zastopniki, in ako ne najdejo vsega v redu, naj se pritožijo na oblast.

Morski galebi. V petek zjutraj se je pojavilo v pristanišču pred ladjedelnico pri Sv. Marku silno število morskih ptic, galebov (ki so podobni belim golobom). Živali je bilo toliko na vodi, da je izgledala belo. Najbrže so iskali živali v tem kotiču zavetje pred silno burjo.

Tržaške Slovence je zadela težka izguba. Neizprosna smrt je nepričakovano iztrgala iz njihove srede ljubeznjivega družabnika, čigar zlato srce je spoštoval vsakdo, kdor ga je poznal — gospoda Antona Turka. Komaj 30 let je imel in že je odšel od nas, na globoko žalost vseh, ki smo ga poznali. V narodnem oziru pomnija za nas ta odhod v večnost nenadomestljivo izgubo. Pokojnik se je narodnega življenja udeleževal, kolikor mu je le njegov trgovski poklic dopuščal. Bil je ustanovitelj in predsednik »Pevskega društva Trst«, odbornik Dramatičnega društva in član drugih narodnih prosvetnih tržaških društev. Bil je spoštovan tudi kot trgovec in bil kot takšen predsednik izdelovateljev in lastnikov žganjaren. Pokojnika tržaški Slovenci ne bodo pozabili. Naj v miru počiva!

»Pevsko društvo Trst« sklicuje svoje člane, da se snidejo ob 1 uri pri Turkovem domu, da od tam spremljo na zadnjem potu svojega ustanovitelja in predsednika k večnemu počitku.

Slovensko gledališče v Trstu. V nedeljo popoldne ob 3½ je zopet kronka predstava, uprizori se potresna moderna drama italijanskega pisatelja G. A. Traverse »Svatbeno potovanje«. Vsi sedeži stanejo samo 1 krono, stojišča pa 50 vinarjev. — Zvečer se poje prekrasna Smetanova opera »Prodana nevesta«, v kateri zopet gostuje g. Stanislav Orželski. Ostale vloge so v rokah gg. Primprica, Rumpja, Svagelja ter damah Fritzeve Lepuše in Kovačičeve. Predstava je v abonementu in začetak je ob 8¼. Med overture bo vhod prepovedan.

Zanimiv slučaj.

Mož, ki je živel 28 let kot ženska. — Pot v Ameriko in povratek v domovino.

Včeraj je prišel v Ljubljano na nabor Jožef Cerar, ki je živel 28 let kot ženska pod imenom Marija Cerar. Ta slučaj je gotovo edini te vrste v naši državi in bo vzbudil gotovo svetovno senzacijo. Naš poročevalec je imel včeraj popoldne priliko govoriti z Jožefom Cerarjem in je pri tem poizvedel tudi sledeče podrobnosti.

Dve dekleti sta namenjeni v Ameriko. Pred dobrim mesecem sta prišla v pisarno g. Kmetetza, zastopnika Avstro-Amerikane v Kolodvorski ulici dve brhki dekleti tam neke od Moravč. Hoteli sta oditi v Ameriko in sicer v Cleveland. Predložili sta svoji knjižici. Ena se je pisala Marija Cerar, druga pa Fani Grošelj. Marija Cerar je bila nenavadno visoke postave in krepkih udov. Fani Grošelj pa je bila prav fletkana punca, oblečena skoraj bolj po gosposko. Vožnja za obe osebi je plačala Marija Cerar in dekleti sta odpotovali v Ameriko. Vozili sta se skupno z drugimi ženskami in sta se v udobnih prostorih parnika prav dobro počutili.

Ruski tat.

Ko je ladja pristala v New-Jorku, se je naenkrat raznesel glas, da je neki Rus nekomu ukradel denar in da se skriva na parniku v ženski obleki. Zato so vse krepkeše in kolikor toliko sumljive ženske posebej preiskali. In res so med temi odbranimi ženskami kmalu našli na nekega možkega in so se zelo razveselili, da so zasačili — tat. Toda kako so bili presenečeni, ko se je naenkrat izkazalo, da to ni ruski tat — ampak — Marija Cerar. Primerjali so osebo s knjižico in se je vse ujelo. Marija Cerar pa je imela lepe do pasa dolge lase — ki bi možkemu vendar ne mogli čez noč zrasti. Amerikanski uradom to ni šlo v glavo in ko so ruskega tatarja potem drugod zasledili — so videli, da stoji pred čudno evropsko zagonetko, ki je bolj

neverjetna nego najbolj izmišljena ameriška raca.

Preiskava.

Dočim so drugi potniki in potnice nastopili svojo nadaljno pot v Ljubljano Ameriko — so Marijo Cerar v New Yorku pridržali. Njena tovarišica Fani Grošelj je smela oditi naprej. Zdravniki so Marijo Cerar preiskali in so videli, da je možka. Da se kdo preobleče v možkega in skuša na ta način priti v drugo deželo, se pač večkrat zgodi, toda Marija Cerar je imela dolge ženske lase in vsi uradni dokumenti so se glasili na žensko ime: Marija Cerar, ter se tudi sicer z osebo popolnoma strinjali. Toda ameriški uradi si s to zagonetko niso dolgo belili glave, ampak so kratko malo Marijo Cerar spretno prebrali v pravega moža. Odstrigli so ji lase, kupili so ji možko obleko in kmalu je stal pred njimi zdrav kranjski fant z imenom Cerar.

G. Kmetetz je dobil obvestilo od ameriških uradov, da se bo potnica, ki je prišla pod štev. 24.861 v Ameriko (brez imena) vrnila nazaj vsled »fizikalnega defekta«.

Povratek v domovino.

Cerar je bil New Yorku 12 dni. Prve tri dni so mu še pustili žensko obleko, potem pa so mu vse vzeli, razven enega ošpetlja, ki so mu ga pustili za spomin na njegovo »žensko dobo«. Kupili pa so mu dve možki obleki in so ga vrnili v Avstrijo nazaj, da se tam prepričajo, če nimajo morebiti enega možkega več, nego so jih našli pri zadnjem ljudskem štetju. Cerar se je vozil z istim parnikom nazaj in pravi, da se mu je prav dobro godilo. Potniki so spoznali njegovo usodo, zato je bil predmet splošne pozornosti. Že v New Yorku sta dala Ceraru dva fotografa po 5 dolarjev, da sta ga fotografirala v možki in ženski obleki. Na parniku je porabil Cerarja zdravnik, da je stregel nekemu bolniku. Cerar je namreč zelo spreten in zna vsa možka in ženska dela.

Prihod v domovino.

Cerar je zapustil svojo domovino kot ženska in se je vanjo vrnil kot mož. Že v Trstu so se zani zelo zanimali — kaj šele, ko je prišel v Ljubljano v pisarno Kmetetza. Tu so ga komaj spoznali. Še večje začudenje pa je bilo v njegovem rojstnem kraju. Seveda je bila o tem obveščena tudi oblast, ki je imela dognati, kako se je mogla zgoditi taka usodna zmotna, da je v sredi Kranjske živel en možki 28 let kot ženska. Te dni je bil Cerar večkrat zaslisan na Brdu in v Kamniku. Včeraj so Cerarja prekrstili in mu uradno določili ime Jožef. Prekrščenje sta izvršila kamniški dekan in okr. glavar, v poselsko knjižico se je vpisalo uradno, da se imenuje posej Jožef. Ob enem se mu je dalo dovoljenje, da se lahko tri leta svobodno giblje po Avstriji — ampak v Ameriko ne sme. Seveda se je oglasila tudi vojaška oblast in je vprašala, če bi novo iznajdeni mož znal morebiti tudi puško nositi. Včeraj je bil Cerar tu na naboru in gospodje so za enkrat rekli: ne.

Kako se je zgodila pomota.

Vsakega gotovo najbolj to zanima, kako je mogoče, da more v današnjih časih med nami živeti možki 28 let kot ženska. — Na to vprašanje Cerar sam ne ve pravega odgovora. Pravi le, da je njegova mati želela, da bi imela hčer in ne sina. Vsled tega ga je baie dala krstiti na žensko ime in ga je pustila v krljki, ko mu je bilo čas napraviti hlače. Tako je raste Cerar kot ženska — česal si je lase in je sploh opravljal vsa ženska dela. Cerar je dosledno govoril na a (sem šla, sem delala itd), tako, da nihče ni mogel slutiti ženske. Kakor se zdi, se je Cerar dobro zavedal svojega spola, samo materi ni hotel napraviti te žalosti, da bi se preoblekel. Ko ga je mati pred seboj zagledala kot fanta, je tako zalokala, da se je še njemu milo storilo.

Zivilenlepis.

Cerar je rojen l. 1885. v vasi Se-lo blizu Moravč. Ima še par bratov in sester, ki so v Ameriki. Cerar je bil zelo priden in je kot ženska delal na domu svoje matere. Pri tem pa si je zaslužil še lep denar tako, da si je kupil posestvo, ki ga je pred odhodom v Ameriko prodal. Ljudje so splošno sodili o njem, da je mešanec (pastatel), seveda ga niso hoteli s tem žaliti. Sicer pa je izgledal popolnoma kot ženska. Naš poročevalec je videl fotografijo, na kateri je fotografiran kot ženska. Seveda je Cerar tudi občeval z ženskami kot ženska in je bil sploh v ženski družbi. Glas ima precej visok in nam je rekel, da dobro »čez poje«. Zaradi tega tudi prej ni nikomur prišlo na misel, da bi bil v njem slutiti moža. Včeraj je bila na Brdu zaslšana njegova mati.

Cerarjev roman.

Po moravski dolini se šepeče, da se je Cerar dobro zavedal svojega možstva in da je bil le tako navihani, da je ostal ženska. Pravi, da je s tem v zvezi tudi njegova pot v Ameriko. Fani Grošelj, ki je z njim potovala, je bila namreč — njegova dekle. Zato je zanj plačal karto. Njiju prijateljstvo pa ni bilo navadno žensko prijateljstvo — ampak je baie imelo posledice, kakršnih doslej še nobeno žensko prijateljstvo ni imelo. Ako bi namreč dve prijateljici vsled svojega prijateljstva dobili — otroka — kje bi iskali — očeta! Ako bi se kaj takega primerilo prijateljici Marije Cerar — bi bila s tem vsa skrivnost izdana. Zato sta baie prijateljici hoteli pobegniti v Ameriko — pa ju je na poti usoda prehitela. Na naše vprašanje, ali se je mislil v Ameriki preobleči, je rekel Cerar, da bi bil živel še naprej kot ženska.

Moška doba.

Cerar je prav dobre volje. Pravi da je v ženski obleki prijetnejše nego v možki. Kot vsak fant ima Cerar tudi brke. Te si je prele skrival vedno bril in na poti v Ameriko se je moral briti ponoči, ko so druge ženske spale. Z Grošljivo sta se vozila seveda skupaj kot — ženski. Spočetka se je sodilo, da je Cerar morebiti v čem abnormalen, predvčerašnjim pa je baie sitnim ljudem v Domžalah prav pred očmi dokazal — da je popolnoma — pravi možki. Seveda vzbuja taka oseba zanimanje. V katero gostilno je prišel, je bilo takol polno ljudij. V Kamniku so mu kupili »fedre« za klobuk — in včeraj je imel tudi »pušlec«, ko je prišel na nabor. Kakor smo slišali, bo nastopil službo v hotelu »Ilirija«, kjer bo opravljal možka in ženska dela.

Res zanimiv slučaj!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

ORIJENTSKE ŽELEZNICE.

Belgrad, 20. decembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Vprašanje orijentskih železnic, v kolikor proge tečejo po novem srbskem ozemlju, se ni še čisto nič približalo svoji rešitvi. Nasprotja so prej kot slej tako velika, kot so bila v začetku.

Zdi se, da boče napraviti avstrijska diplomacija to vprašanje zopet za vprašanje prestiža monarhije, srbska vlada pa ne more dovoliti, da bi se nahajale železniške proge, ki teko po srbskem ozemlju v upravi tujih državljanov, posebno ne v rokah ljudi, ki bi stali popolnoma pod vplivom diplomacije kake države, ki nasproti Srbiji ne goji miriljubnih namenov.

SRBIJA IN ČRNA GORA.

Belgrad, 20. decembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Srbske čete in civilne oblasti so zapustile že vse kraje, ki jih je dobila po dogovoru Črna gora. Slovo je bilo povsod prisrčno, črnogorski vojniki so prirejali odhajajočim srbskim vojakom najprizrečnejše ovacije in povsod se je naglašalo, da te spremembe nimajo nobenega drugega pomena kot to, da so polki spremenili garnizije.

Srbske oblasti so prepustile črnogorskim tudi vse uradne arhive in ves pisarniški material in vse mobilije v uradih, tako, da črnogorskim oblastim ne bo treba začeti dela z nova, temveč bodo kar nadaljevale tam, kjer so srbske oblasti prenehale z delom.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znanke 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nik popusta in se plačujejo vnaprej: znanke inserent v znanke. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Kdor želi kupiti harmoniko, naj se obrne name. Imam vsake vrste v zalogi, stare in nove ročne dela, cene od 8 do 140 K. Popravila gramofonov in harmonik. P. Bizjak, Kranj 102. 1204-3

Zatekel se je 5 mesecev star pes prepeličar, sivo rujove barve, sliši na ime »roll«. Pošten najditelj se prosi, da ga odda proti nagradi. Poljanski nasip 10/I. 1264-1

Podpisani, prevzeti ogromne tuge, javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nepozabni soprog, ozir. oče, ozir. sin

Anton Turk,

trgovec v Trstu

po kratki a neizprosni boleznì previden s svetimi zakramenti včeraj v jutru v 30. letu svojega življenja na žalost vseh, ki so ga poznali, zapustil to dolino solz.

Pogreb zemskih ostankov se vrši danes ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti v Rojanu, ul. Moreri 77 na pokopališče v Barkovljah.

Trst, dne 21. decembra 1913.

Amalija Turk roj. Venutti,
soproga.

Rado Turk,
sin.

Vera Turk,
hči.

Anton Turk in soproga,
roditelja.

Odbor pevskega društva Trst, javlja žalostno vest, da je njegov ustanovitelj in predsednik gospod

Anton Turk,

trgovec v Trstu

po kratki a mučni boleznì previden s svetimi zakramenti včeraj zjutraj v 30. letu svoje starosti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se vrši danes ob 2. uri popoldan iz hiše žalosti v Rojanu, ul. Moreri 77 na pokopališče v Barkovljah.

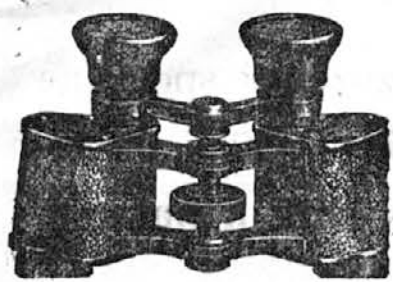
Trst, dne 21. decembra 1913.

Odbor pevskega društva Trst.

Najpripravnejša božična darila **B. GÖTZL**

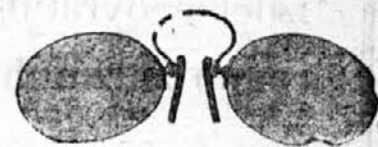
Skladišče oblek domačega izdelka za gospode in dečke.

Ljubljana, Mestni trg št. 1

K. JURMAN OPTIK IN SPECIALIST Šelenburgova ulica LJUBLJANA

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.
Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše nepozabne hčere, sestre, tele, gospodične

Marije Zakotnik

kakor tudi za mnogobrojno častito spremstvo drage pokojnice, izrekamo vsem cenjenim sorodnikom, prijateljem in znanec našo presrečno zahvalo.

Globoko pa se iskreno zahvaljujemo domačim fantom za spremstvo in dekletom za krasni venec, kakor vsem drugim darovalcem krasnih vencev in cvetja.

Zgornja Šiška, 20. dec. 1913.

Zalutot rodinji Zakotnik, Kregar.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega birmarja in birmarke, da se posluži v edini slovenski urarni in zlatarni

Alojzija Povha, Trst

ulica del Rivo šte. 26 (Sv. Jakob).
Cene nizke. Bogata izbira.

Berite!

Zaradi nepričakovanega zadržanja novi veliki cenovnik s koledarjem še ni gotov. Prosim naročite ga in kakor hitro bode gotov, ga dobi vsak naročnik brezplačno. Prijazno naznanjam in se priporočam

F. Čuden, Ljubljana

samo Prešernova ulica št. 1.

Zaklano perutnino

z mlekom opitana: Kupune, poularde, purane, gosi, race, piščeta itd. razpošilja po najnižjih dnevni cenah. Dobi se tudi fino posteljno perje. Za božične praznike bodem prodajal v torek in sredo perutnino tudi na trgu. Naročila za darila se točno in solidno izvršujejo.

I. Kranjski perutninarški zavod

Aleks. Hedžet,

Zgornja Šiška pri Ljubljani, Telefon šte. 276.

Razveselite Vašo soprogo, Vašo hčer, Vašo nevesto z najlepšim božičnim darilom izvirnega

„Singer-jevega“

šivalnega stroja. Dobi se samo s tem izveskom in po upravičenih naših zastopnikih

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Kranj, Glavni trg 119, Novomesto tekarna Bergman, Kočevje, Glavni trg 79.

Pozor! Pozor!

Radi opustitve trgovine

se prodaja pod tovarniško ceno obleka za gospode in dečke, kratki kožuh, pelerine, površniki sukno, damske jopice, zastori preproge i. t. d.

Za obilen obisk se priporoča

R. KOLLMANN,

Sodna ulica šte. 4, III. nadstropje.

3

zlati nauki

za zdravje želodca!

Kdor s „FLORIAN-om“ se krepi, Zmaga dober tek ima!

Če želodec godrnja, Pij „FLORIAN-a“, pa neha!

Ni otočen, ni bolan, Ta, ki vživa

„JADRAN“, društvena gostilna v ulici Industrija št. 10. — Točijo se pristna istrska in vipavska vina ter sveže pivo. Izborna kuhinja vedno na razpolago. Za obilen obisk se priporoča voditelj Valentin Pirih.

KUC

zdravniško priporočeno kraljevo vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po poštenu povzetju K 450. Edina zaloga

Br. Novaković,

veletrgovina vina, Vermoutha, Marsale, Malage, Konjaka, žganja itd.

Ljubljana.

Pridna slovenska dekle

se išče, katera bi želela takoj v Belgrad odpotovati v službo k trem osebam. — Zahteva se, da je dotična zdrava in pridna, da štiri sobe čisto drži, kakor pri kuhanju pomaga in spremljeno gorivo preskrbi. — Početna plača je 20 kron mesečno, in ako dotična vsaj jedno leto v službi ostane se povzviša plača in potni stroški povrnejo. — Delo ni težko in se bode dotična počutila kakor doma, ker se v hiši srbsko in slovensko govori. Ponudbe naj se takoj odpošljejo na naslov: Gospa LIZETA ROSMAN v Belgrad, Kara-Gjorgjeva ul. 95. I in se bode le oni odgovorilo, katera bode sprejeta.

Prednost imajo one, ki bi hotele takoj, še pred božičnim praznikom odpotovati in se opomni, da mora imeti potni list!

Prostovoljna licitacija.

Približno 500 steklenic pravega šampanjca SECT, kateri je kakor francoski v steklenici pokipel (Flaschengährung), v partijah od 2 steklenic naprej

dne 24. dec. ob 10. uri dop. naprej pri špedicijskem podjetju R. Ranzinger, Šelenburgova ulica, tu.

Ne zamudite to priliko ozirajoč se na to, da stopi spočetka prihodnjega leta novi davek na šampanjec na steklenico K 1.50.

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Slovenci!

Kupujte in zahtevajte povsod edino-le

Ciril-Metodove

Priznane najboljše!

Dobijo se povsod!

vžigalice!!

Glavna zaloga pri IVAN PERDAN-u v Ljubljani.

Radi pozne sezije prodajam vse v moji zalogi se nahajajoče blago, kakor

klobuke, čepice, potrebščine

za modistinje

po znižani ceni

MINKA HORVAT, modistinja,

Ljubljana, Stari trg šte. 21.

Koder Slovenci prebivajo, povsod je razširjen

„Slov. Ilustrovani Tednik“.

Vsakdo ga rad čita.

Naročite si ga in pridobivajte mu novih naročnikov!

Za nakup

krasnih božičnih daril

Vam priporočamo trdiko

F. ČUDEN, Ljubljana.

Oglejte si razstavo krasnih daril v mojih izložbah samo v Prešernovi ulici šte. 1.

božični prodaji od 17. decembra t. l.

cenjenega odjemalca s posebno ponudbo iznenaditi, po kateri se bodo vsi predmeti vseh vrst, izvzemši specialne izdelke ovratnikov, manšetov in habigovih klobukov, kojih prodajni pogoji so pogodbeno določeni, prodajali po izredno znižanih cenah. Predno se odločite, prepričate se lahko o realnosti ponujenega ne da bi vas silili k nakupu.

Ust. 1913. Ljubljana. **BENEDIKT & Co.** Prešernova ulica.

Godbo na lok

septet (7)
odda SADAR, Skofja Loka.

Kdor hoče imeti res zanesljivo in trpežno uro, fino izdelane verižice, prsta ne t. d. naj ne prezre tvrdke

Ivan Ravnihar, urar

Ljubljana, sv. Petra c. 4.

Lepa namizna jabolka, „mušancarje“
cena 100 kg K 24— razpošilja od 50 kg naprej, večja t.: množina po dogovoru. : :
Elizabeta Šubic, Skofja Loka.

Gramofonske plošče

z novimi slovenskimi posnetki : :
so zopet izšle in se dobe edino pri
A. Rasberger, Ljubljana
Sodna ulica šte. 5.
Največja tovarniška zaloga najnovejših gramofonov in godbenih automatov na Kranjskem.
Glavni zastopnik tvrdk: Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, z znamko „Angelj“, in Homophon Comp. v Berlinu znamka „Homokord“. Plošče: Jumbo, Favorit, Odion itd. vedno v zalogi.
: 10.000 vsakovrstnih plošč. :
Lasna delavnica za izdelavo in popraviljanje gramofonov in godbenih automatov vseh vrst. — Posamezna dela, igrle, peresa, in cela kolesja.
Ceniki zastonj in franko.

Ceno posteljno per e!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega pulhastega 5-10 K; velefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K; 8 K; puha sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinjši preni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim sivim, pravstano vitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavnice 3 K, 8-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm široka 12 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir., 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Dešenice 790, Češko.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
ima v svoji novi zalozbi jeden perzijski plašč v ceni K 1000 in jedno imitacijo za K 50, kakor tudi druge najnovejše in najlepše modele.

Martin Kralj
čevljar in izdelovatelj gornjih delov v Ljubljani, Wolfova ulica 12. Priporoča se slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršuje hitro, točno in solidno.

„Zdravnik želodca“
je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Najcenejši nakup vsakovrst. čevljev je v zalogi lastne tovarne

The Peke shoe

na Bregu šte. 20 (Čoljova h. št.).
Priležne in najnovejše forme! — — — — — Garantirana kakovost!

Klobuke čepice
od preproste do najfinejše izvršbe.
Moderno perilo, : : trikot perilo : : kravate, dežniki, : : galoše itd. : :
Specialna, modna in športna trgovina za gospode in dečke
J. KETTE
Ljubljana, Franc Jožefa c. 3.

Mizarstvo :
Zaloga pohištva in tapetniskega blaga

J. Pogačnik
Ljubljana
Marije Terezije cesta 13-18 (Kolizej)

Zaloga spalnih ter jedilnih sob
v različnih najnovejših slogih.
Vsakovrstno drugo pohištvo.
Priznana solidno blago ter najnižje cene.

Zaloga otomanov divanov, žimnic
različne kakovosti; zajamčeno trpežni izdelki.
Velika izbira otroških vozičkov, vsakovrstnih slik, ogledal i. t. d.

Najboljše sredstvo
zoper prehlajenje
je dobra in topla spodnja obleka.
Veliko izbiro zimskih sraj, jopice, spodnjih hlač, trpežnih in krasnih nogavice in ganaš dobite pri
tvrdki A. & E. Skaberné
specialni oddelek za pletenine in perilo, v lastni h. Mestni trg 10 (pre. c. trg. z železn.)
Priprava božična darila.
Cene izredno nizke! Blagovolite si ogledati tudi naše izložbe!

Konfekcija
: za moške, ženske in otroke :
v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini
tvrdke R. MIKLAUC
„Pri Škofu“
Ljubljana — Pred Školijo šte. 3. — Medena ulica.
: Poseten oddelek v prvem nadstropju. :
Cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Kolesarjem
shrani kolesa čez zimo v **zastonj**
primerne, proti požaru
zavarovanem prostoru. V potrebi razdre tudi ležišča in natančno pregleda, nadomesti obrabljene dele z novimi, temeljito presnaži ali popolnoma prenovi po primerno najnižji ceni
Ana Gorec, Ljubljana
Specijalna trgovina s kolesi in deli
Marije Terezije cesta 14 (Novi svet, naspr. Kolizeja.)

Največja božična occasion prodaja
v angleškem skladišču oblek v Ljubljani.
Cez 20.000 kosov konfekcije za dame, gospode, deklce in dečke in sicer za dame raglane in vrhne jopice iz angleškega modnega blaga, Sill Pelucha in krzna; nadalje kostume v najelegantnejših fasonah, gledališčne in spalne plašče, colliers in mufe. Za gospode zimske, navadne in športne obleke, raglane, suknene hlače, moderne gilets. Ker se mora večji del tega blaga razprodati, dobijo cenjeni odjemalci blago po vsaki ceni in vsak n a j porabi to redko priliko, katera traja le do novega leta.
Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.
Telephon 132.